

Οι κρυφοί αιρετικοί και ο αποστεωμένος ορθολογισμός (Φώτης Κόντογλου)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Σεπτεμβρίου 26, 2008

Σιγά-σιγά, χωρίς να το καταλάβουμε, οι αιρετικοί πληθαίνουν μέσα στην Εκκλησία μας, παρεκτός τους απ' έξω. Οι απ' έξω αιρετικοί είναι φανεροί. Εδώ θα μιλήσω για τους κρυφούς αιρετικούς, τους κρυφοδαγκανιάρηδες σκύλους, αυτούς που μας φέρνουνε τον προτεσταντισμό και τον καθολικισμό από τη Δύση, εκεί που πάνε και σπουδάζουνε.

Και πως να μην τον φέρουνε; Αργήσανε μάλιστα. Χρόνια και χρόνια γίνεται αυτή η δουλειά. Παράξενο θά 'τανε να μην τον φέρουνε. Αυτοί, όμως, δεν φανερώνονται σαν αιρετικοί, μήτε κ' οι όμοιοί τους τους θεωρούνε για αιρετικούς. Μιλάνε συχνά, σαν παπαγάλοι, για ορθοδοξία, αλλά για μια ορθοδοξία «εξελιγμένη», συγχρονισμένη, «ευρωπαϊκή Ορθοδοξία». Τούτη η Ορθοδοξία που έχουμε και που την κληρονουήσαμε από τους πατεράδες μας, είναι παλιά, είναι βλάχικη Ορθοδοξία, που δεν πάει να την έχουνε μοντέρνοι άνθρωποι, που ζήσανε στην Ευρώπη και στην Αμερική!

Κάθε τόσο έρχεται στην Ελλάδα μια φουρνιά από νεαρούς θεολόγους, που σπουδάσανε στην Ευρώπη και που δεν μπορούνε πια να χωνέψουνε τίποτα από τα δικά μας. Όλα τους φαίνονται κουτσά και στραβά, και δουλεύουνε φανατικά για να χαλάσουνε την αγνή και σωστή πίστη του λαού μας. Θά 'λεγε κανένας πως γι' αυτούς έγραψε ο απόστολος Παύλος τα παρακάτω λόγια: «δια τους παρεισάκτους ψευδαδέλφους, οίτινες παρεισήλθον κατασκοπήσαι την ελευθερίαν ημών, ην έχομεν εν Χριστώ Ιησού, ίνα ημάς καταδουλώσωνται» (Γαλάτ. β', 4).

Ο Ορθόδοξος λαός μας έχει, αληθινά, την ελευθερία της πίστεως την εν Χριστώ Ιησού, και τούτοι οι νέοι γραμματείς με τα διπλώματα, θέλουνε να μας καταδουλώσουνε στα αμαρτωλά ορθολογιστικά συστήματα της Δύσης.

Οι περισσότεροι σπουδαστές μας, μόλις πατήσουνε στην Ευρώπη απομένουνε εμβρόντητοι από τις ψευτοφιλοσοφίες που διδάσκουνε κάποιοι σπουδαίοι καθηγητές, και μάλιστα σε ξένη γλώσσα. Η ξένη γλώσσα τους κάνει μεγάλη εντύπωση! Κατάπληξη τους κάνουνε κ' οι μεγάλες, πολιτείες, οι φαρδιοί δρόμοι, τα μεγάλα χτίρια, οι λεωφόροι, τα τραίνα, οι λογής-λογής μηχανές, οι αγορές, το πολύ χρήμα, τα βλοσυρά Πανεπιστήμια. Κι αυτό γίνεται, γιατί οι περισσότεροι απ' αυτούς τους σπουδαστές είναι χωριατόπουλα, που νοιώθουνε μέσα τους ντροπή για το χωριό τους, κι ό,τι βλέπουνε κι ακούνε, είναι γι' αυτούς ουρανοκατέβατο!

Τους ξέρω καλά αυτούς τους σπουδαστές, γιατί κι εμείς περάσαμε από κείνες τις χώρες, και ζήσαμε σ' αυτές κάμποσα χρόνια. Όποτε ερχόντανε στην Ευρώπη από την Ελλάδα, ήτανε, στην αρχή, σαστισμένοι και ζαρωμένοι, σαν και κείνα τα

μαντρόσκυλα που ακολουθήσανε τον τσομπάνο και βρεθήκανε στο κέντρο της πολιτείας, μέσα στην οχλοβοή κι ανάμεσα στ' αυτοκίνητα, και σαστίσανε, τα κακόμοιρα, και βάζουνε την ουρά τους ανάμεσα στα σκέλια τους, τρομοκρατημένα. Μα σαν γυρίσουνε στο μαντρί, την ξανασηκώνουνε περήφανα, και γίνονται θηρία ανήμερα. Μ' αυτά τα σκυλιά μοιάζανε, στα μάτια τα δικά μας, που είχαμε ζήσει πριν από χρόνια στις μεγάλες πολιτείες, εκείνα τα νεοφερμένα Ελληνόπουλα, που μας θεωρούσανε στην αρχή σαν προστάτες τους, κ' ήτανε ταπεινά και φρόνιμα. Μα με τον καιρό ξεθαρρεύανε, και πολλά απ' αυτά παίρνανε στο τέλος έναν εγωισμό σιχαμερόν, μιλώντας με καταφρόνηση για την πατρίδα τους. Και πολλά απ' αυτά, σαν γυρίζανε πίσω στην Ελλάδα, κάνανε τα θηρία, κάνανε τους πάνσοφους, κάνανε τους προφέσσορας, μιλώντας ολοένα για την Ευρώπη και για την κακομοιριά τη δική μας σε όλα τα πράγματα. Γι' αυτό λέγω, πως η Ευρώπη είναι η δοκιμαστική πέτρα για κάθε έναν από μας, που θα πάει σε κάποια χώρα της: ή θα γίνει πίθηκος ξενόδουλος, θαυμάζοντας σαν ουρανοκατέβαρα όλα όσα βλέπει κι ακούει σε κείνη τη χώρα, και θ' αρνηθεί το γάλα της μάνας του, ή θα καταλάβει πόσο ψεύτικα είναι τα φανταχτερά στολίδια της, και πόση βαρβαρότητα υπάρχει κάτω από την πολιτισμένη επιφάνειά της, και θα αγαπήσει με πάθος τον τόπο του, νοιώθοντας «με επίγνωση», την πνευματική της ευγένεια και την υπεροχή μας, μπροστά σε κείνες τις ανθρωπομερμηγκίες.

*

Πώς, λοιπόν, να μην έχουνε την ιδέα οι νεοφερμένοι σπουδαστές της θεολογίας, πως εκεί βρίσκεται κ' η τελειοποιημένη θρησκεία, η ευρωπαϊκή, η συγχρονισμένη, η επιστημονική, η αξία να την έχουνε άνθρωποι εξελιγμένοι; Παραλυμένοι όπως είναι από τον θαυμασμό, δεν ρωτάνε τι σχέση μπορεί νά 'χει ο Χριστός και η θρησκεία του, το μυαλό τους, η καρδιά τους, όλα τους είναι κουρντισμένα σα κανένα ρολόγι. Μπα! Ίσια-ίσια, αυτό το κρύο κι άψυχο σύστημα της ζωής κάνει μεγάλη εντύπωση στον άνθρωπο που βρίσκεται σε πνευματικό ξεπεσμό. Γίνεται ψωροφантаσμένος και περήφανος, και καταφρονεί κάθε δικό του, αρνιέται τη μάνα του και τον πατέρα του, καταντά παίγνιο και ενεργούμενο στα χέρια των καθηγητάδων του, παίρνει όρκο στ' όνομά τους, γίνεται ένα ελεεινό ρομπότ της ξενολατρείας. Μάλιστα, ο τέτοιος σπουδαστής της θεολογίας, γίνεται χειρότερος ξενολάτρης από τον φοιτητή τής γιατρικής ή της μηχανικής, επειδή έχει πιο ζωηρό μέσα του το αίσθημα της κατωτερότητας, γιατί η «επιστήμη του» έχει σχέση με τους παπάδες και με τους καλόγερους. Βάλε και τον πειρασμό τής γυναίκας, που δεν τα θέλει τα θρησκευτικά, και περιφρονεί τους θεολόγους. Λοιπόν, ο «σπουδαστής τής θεολογίας» δεν θέλει να βλέπει και να ακούει παπά δικό μας, μηδέ εκκλησία δική μας, μήτε λειτουργία δική μας, μήτε εικόνα δική μας, μηδέ ψαλμωδία δική μας, τίποτα ορθόδοξο. Φουρκίζεται με τα μοναστήρια μας, με τις σκουριασμένες ιδέες πό 'χουνε οι Έλληνες χριστιανοί, «με την μεσαιωνική τυπολατρικήν παράδοσίν μας». Περιφρονεί τους Πατέρας τής

Ορθοδοξίας. Δεν θέλει αγίους μέσα στην ορθολογιστική «επιστήμη» τής θεολογίας, αλλά σοφούς προφέσσορας, «που ερευνούν με επιστημονική αντικειμενικότητα την θρησκείαν, αδιαφορούντες δια τας δεισιδαίμονας προκαταλήψεις». Κατά βάθος, τούτοι οι ψωροπερήφανοι εκτιμούν περισσότερο τους «επιστήμονας» καθηγητάς τής θεολογίας που είναι άθεοι. Γι' αυτούς τους δυστυχείς, που δεν νοιώθουνε μέσα τους καμιά πνευματικότητα, είναι μέγα πράγμα ο ορθολογισμός, που τους δείχνει κι αυτούς «επιστήμονας», κ' η αντιπνευματική αντίληψη που έχουνε για τη θρησκεία οι πρακτικοί άνθρωποι της Δύσης, είναι γι' αυτούς το μόνο που μπορούνε να καταλάβουνε απ' αυτή. Γι' αυτό, ερχόμενοι στην Ελλάδα, αρχίζουνε να λένε, ό,τι ακούγανε στα θρανία τής Ευρώπης, μηχανικά φερέφωνα, παπαγάλοι χωρίς καμιά πνοή. Πολλοί απ' αυτούς είναι ισόβιοι μαθητές των καθηγητών τους, κι ως που να πεθάνουνε παραμιλάνε, κοπανίζοντας στερεότυπα τα «θέσφατα» που ακούσανε τον καιρό που ήτανε νέοι....

*

Λένε, λοιπόν, πως η Ορθοδοξία είναι αποστεωμένη, και πως κατάντησε «στο σύγχρονο κόσμο μοναχά σαν φύλακας κειμηλίων, σαν ταριχευτής μιας νεκράς παραδόσεως». Τα ψυχικά και πνευματικά ξερίχια, λένε ταριχευτές τα σεμνώματα της Ελληνικής Ορθοδοξίας· οι πνευματικά νεκροθάφτες, λένε πεθαμένους εκείνους που έχουνε απάνω τους την ευωδία τής αιώνιας ζωής. Λένε ακόμα πως «στην Εκκλησία του Χριστού πρέπει ν' αρχίσουν κάποτε να λαμβάνωνται υπ' όψιν και οι άνθρωποι που διαθέτουν μια κάποια ανεπτυγμένη κρίση και σκέψη και γι' αυτό δυσκολεύονται να ακολουθήσουν άβουλα και πειθαρχικά μια συγκεκριμένη φόρμουλα (Τι καταλυτική λέξη «φόρμουλα»!) θρησκευτικής ζωής». Εκείνοι που έχουνε την ανεπτυγμένη κρίση και σκέψη, είναι οι ίδιοι που τα γράφουνε, ενώ όσοι αισθάνονται τη θρησκεία κατά τον ελληνικό τρόπο, είναι «καθυστερημένοι τυπολάτρες», μούμιες πεθαμένες, χωρίς τον παλμό της σπουδαίας εποχής μας.

Εξυμνούνε «τις ετερόδοξες θεολογίες», που είναι γεμάτες από την ψύχρα του ορθολογισμού κι από την ανυπόφορη μυρουδιά της απιστίας και του θανάτου. Πήρανε τα πρακτικά συνθήματα με τις υλιστικές σκοπιμότητες από τους δυτικούς, που με το πρακτικό μυαλό τους καταντήσανε τη χριστιανική θρησκεία ένα εγκόσμιο σύστημα, και τα κουβαλήσανε σε τούτον τον τόπο» που άνθισε η αγνή κι αληθινή πίστη, και τσαμπουνάνε πως πρέπει να μιμηθούμε «τις ετερόδοξες θεολογίες που μας μιλάνε σήμερα για θεολογία της οικογένειας, θεολογία της εργασίας, θεολογία του γάμου, θεολογία της ελευθερίας», κι άλλα τέτοια σπесиαλιτέ, που σ' αυτά καταγίνονται οι πρακτικοί Ευρωπαίοι, και που η πρακτικότητα και η πολύ θετική δραστηριότητα τους φανερώνει καθαρά ότι «ουκ έχουσι μέλλουσαν πόλιν, αλλά την ώδε μένουσαν επιζητούσιν». Γι' αυτούς, το έργο της Μάρθας είναι ανώτερο από της Μαρίας, κι ας είπε ο Χριστός το ανάποδο! Η «επιστημονική θεολογία» δεν δίνει καμιά σημασία στο τι είπε ο Χριστός, αλλά σε ό,τι λέγει ο πρακτικός ορθός λόγος,

μεγάλ' η χάρη του! Αλλιώς, τί επιστήμη θά 'τανε;

Η Μάρθα είναι η πρακτική Ευρώπη, κ' η Μαρία είναι η πνευματική Ελλάδα. Ωστόσο, οι ξιπασμένοι τούτοι δικοί μας, που «διαθέτουν κάποια ανεπτυγμένη κρίση», θαυμάζουνε τη Μάρθα, που πατά στερεά στη γη, και περιφρονούνε τη Μαρία, γιατί εκείνα που πιστεύει είναι, για τους «ανθρώπους με κρίση και με σκέψη», κάποια ασύστατα ονειροπολήματα και φαντασίες.

Κατά βάθος, τούτοι οι κύριοι και τον Χριστό τον ίδιο δεν τον θεωρούνε άξιο να είναι Θεός απάνω στη σημερινή τετραπέρατη και μηχανοκίνητη ανθρωπότητα, που θέριεψε με τις θετικές επιστήμες, αλλά δεν το φανερώνουνε, μήτε το λένε. Κρύβονται φαρισαϊκά, μην έχοντας το θάρρος που έχει ο τίμιος άθεος. Αυτοί, κατά το παράδειγμα των πονηρών δασκάλων τους, θέλουνε μια θεολογία δίχως Θεό, για να μπορούνε κ' οι θεολόγοι να είναι ελεύθεροι διανοητές, κι όχι περιορισμένοι από δόγματα κι από παπαδίστικα πράγματα. «Μακρυά, λένε, από τέτοιες πρωτόγονες αντιλήψεις, που μας εκθέτουν στα μάτια των πολιτισμένων λαών, μακρυά από ασκητάδες και ντερβίσηδες και Πατέρες και μάρτυρες που, από την αγραμματοσύνη τους, πέσανε θύματα του φανατισμού τους. Ο ευρωπαϊκός Χριστιανισμός είναι η σημερινή θρησκεία, συστηματοποιημένος, επιστημονικός, μελετημένος. Αυτός ανταποκρίνεται στη σημερινή επιστημονική μηχανοκρατία, που τα ελέγχει όλα».

Κατά τη δική μου γνώμη, αν είχα για τη θρησκεία του Χριστού την αντίληψη που έχουνε αυτοί οι άνθρωποι, θα έλεγα νέτα-σκέτα, πως δεν χρειάζεται ολότελα. Γιατί, το σύστημα της σημερινής ζωής τά 'χει ρεγουλάρει όλα τόσο καλά, με το πρακτικό πνεύμα του, που δεν έχει καμιά θέση αυτό το αναχρονιστικό πράγμα το λεγόμενο «Χριστιανισμός», που μοιάζει σαν το κομπογιαννίτικο γιατρικό μπροστά στα επιστημονικά φάρμακα. Ο Χριστιανισμός δεν είναι για πρακτικούς ανθρώπους, κατά τον λόγο του Χριστού, που είπε: «η βασιλεία η εμή ουκ έστιν εκ του κόσμου τούτου».

*

Ωστόσο, ο επιστημονικός μανδύας, που μ' αυτόν ντύσανε τη θεολογία «οι επιστήμονες θεολόγοι», της δίνει το δικαίωμα να υπάρξει. Σαν επιστήμη, λοιπόν, «καθίσταται ελευθέρα, λύουσα τον προς την Εκκλησίαν στενόν τέως δεσμόν, μη ανεχομένη πλέον να εξυπηρετεί απλώς αυτήν, μάλλον δε αξιούσα να ρυθμίζη αυτή τον εκκλησιαστικόν βίον». Με τέτοια πνευματική τροφή θραφήκανε οι εξ Εσπερίας θεολόγοι, που έρχονται να γίνουνε προφέσσορες των Ελλήνων και να φωτίσουνε τις ψυχές μας με το σκοτάδι τους. Θέλετε κι άλλα φαρμακεράμανιτάρια, από το νεκροταφείο «της επιστημονικής θεολογίας»; Να, λίγα από τα πολλά:

«Εις τα ζητήματα της θρησκείας θα δύνανται να μας φωτίσωσι μόνον άνδρες σοφοί, ορμώμενοι εξ ελατηρίων όλως επιστημονικών». «Πολλοί των θεολόγων, καταλιπόντες εντελώς, ή εν μέρει, την περί αποκαλύψεως διδασκαλίαν, ερευνώσι συστηματικώτερον και επιστημονικώτερον την θρησκείαν παντελώς από επόψεων ψυχολογικών, ως άλλοι την γλώσσαν, τον μύθον, το δίκαιον, κ.τλ. Ο Χριστός

καθίσταται ουράνιος άνθρωπος, υπερφυσικόν τι ιδεώδες της ανθρωπότητας. Ότε δε, τέλος, δια της παντοειδούς προόδου της εκκλησίας, η περί εαυτής συνείδησις αυτής ενισχύεται αεί μάλλον, αποθεούται βαθμηδόν και ο Ιησούς, αποβαίνων Θεός ισότιμος τω Πατρί...». Τέτοιες βλαστήμιες διδάσκουνε οι θεολόγοι που έρχονται στην Ελλάδα σπουδασμένοι στην Ευρώπη, για να φωτίσουνε τους άλλους! «Αν το φως που υπάρχει μέσα τους είναι σκοτάδι, άραγε το σκοτάδι πόσο είναι;»

Υστερ' από μια τέτοια φριχτή κατάσταση, οπού βρίσκονται οι ξενόφερτοι θεολόγοι, που αντί για φωτιά έχουνε πάγο μέσα τους, τί να καταλάβουνε από την Ορθοδοξία, που είναι όλο φως και ζωή και δροσιά του καθαρού ουρανού; Τί να νοιώσουνε από την εξαίσια τελετουργία της Εκκλησίας μας, από την κατανυκτική υμνωδία της, από την αγιογραφία της, από τη μουσική της; Τί να καταλάβουνε από λειτουργικό στοιχείο, οι ακατάνυκτοι, που έχει ξεράνει την καρδιά τους ο λίβας του ορθολογισμού; Ποιά πνοή αθανασίας να νοιώσουνε απάνω τους, οι πεθαμένοι; Τί να αισθανθούνε από τη θρησκεία του Χριστού, αφού την ελεεινή παραμόρφωσή της την προτιμούνε από την αληθινή μορφή της; Πώς να πετάξουνε με τα φτερά της πίστης, αφού τά 'χει μαδήσει η σατανική απιστία; Πώς να γευθούνε από το «ύδωρ το αλλόμενον εις ζωήν αιώνιον», αφού πίνουνε από τους μουχλιασμένους βάλτους, μαζί με «τους εν σκότει και σκιά θανάτου καθημένους»;

*

Όπως βάλαμε παραπάνω, λίγες βδέλλες απ' αυτούς τους φαρμακερούς βάλτους, ας βάλουμε παρακάτω και λίγα από τα ευωδέστατα άνθη της Πατερικής θεολογίας μας, για να φανεί η αναισθησία που έχουνε πάθει τούτοι οι ύπουλοι κήρυκες της αθείας, ώστε να προτιμάνε τα φαρμακερά βρωμοχόρταρα, από τα αγνά και μυρίπνοα πνευματικά λουλούδια, λέγοντας πως τα πρώτα ευωδιάζουνε και πως τα δεύτερα βρωμούνε. Αυτό γίνεται, γιατί έχουνε μέσα στα χνώτα τους τη μυρουδιά του θανάτου, και για τούτο θαρρούνε πως οι άγιοι μυρίζουνε θάνατο, και πως οι άθεοι καθηγητάδες τους μυρίζουνε ζωή, κατά τα λόγια του μακαρίου Παύλου, που λέγει: «Γιατί είμαστε ευωδία του Χριστού για τον Θεό και σε κείνους που σώζονται και σε κείνους που χάνονται. Και σε κείνους που έχουνε μέσα τους τον θάνατο, μυρίζουμε θάνατο, και πάλι σε κείνους που έχουνε μέσα τους τη ζωή, μυρίζουμε ζωή» (Β' Κορινθ. β', 16).

Στη μικρή ανθοδέσμη που κάνω παρακάτω από τα πνευματικά άνθη της Ορθοδοξίας, δεν βάζω τίποτα από τους πασίγνωστους αρχαίους Πατέρας της Εκκλησίας, αλλά λιγοστά από τα έργα των Πατέρων που φανήκανε, προ πάντων, στα υστερινά χρόνια, και που η ευωδία τους είναι τόσο ουράνια, που να ταιριάζουνε σ' αυτούς τα λόγια τούτα του προφήτη Αγγαίου: «Μεγάλη έσται η δόξα του οίκου τούτου, η εσχάτη υπέρ την πρώτην». Αληθινά, η πνευματική δόξα της Ορθοδοξίας, στάθηκε στα τελευταία χρόνια μεγάλη, μεγαλύτερη από την πνευματική δόξα της στα πολύ αρχαία χρόνια, με φωστήρες σαν τον Ιωάννη της Κλίμακος, τον Ισαάκ τον Σύρο, τον Συμεών τον

Νέον Θεολόγο, τον Γρηγόριο τον Σιναΐτη, τον Γρηγόριο Παλαμά, τον Κάλλιστο Πατριάρχη, τον Νικόδημο τον Αγειορίτη κι άλλους. Τούτον τον θησαυρόν με τα τόσα διαμάντια, που ήτανε κρυμμένος ως τώρα, τον ανακαλύψανε ακόμα και κάποιοι ξένοι, διψασμένοι για αλήθεια, και τρέξανε να ξεδιψάσουνε από το δροσερό νερό τους, και τους μελετούνε με πάθος και τους μεταφράζουνε στις γλώσσες τους, σε καιρό που οι δικοί μας οι προκομμένοι, δεν τους καταδέχονται, τυφλωμένοι από την καταραμένη ξενοδουλεία.

*

Από τον **άγιο Ιωάννη της Κλίμακος** σταχολογούμε τα παρακάτω:

«Πένθος εν τω Θεώ είναι το να είναι σκυθρωπή η ψυχή, και η καρδιά να ποθεί να πικραίνεται, και να ζητά ολοένα εκείνο που διψά, κ' επειδή δεν το βρίσκει, να το κυνηγά με πόνο και να τρέχει ξοπίσω του, κλαίγοντας απαρηγόρητα».

«Βάστα γερά τη μακάρια χαρμολύπη και την αγιασμένη κατάνυξη, και μην πάψεις να την εργάζεσαι μέσα σου, ως που να σε κάνει να υψωθείς από τούτον τον κόσμο και να σε παραστήσει καθαρόν στον Χριστό».

«Όποιος πορεύεται με θλίψη αδιάκοπη, αυτός δεν παύει να γιορτάζει ακατάπαυστα, κι όποιος ολοένα διασκεδάζει, αυτός μέλλει να απολαύσει θλίψη αιώνια».

«Γίνε σαν βασιλιάς μέσα στην καρδιά σου, υψηλά με ταπεινώση καθισμένος, και προστάζοντας στο γέλιο: Φεύγα! και φεύγει, και στο γλυκό το δάκρυο: Έλα! κ' έρχεται, και στο κορμί, που είναι σκλάβος και τύραννος: Κάνε τούτο, και το κάνει».

«Όσο ενάρετη ζωή κι αν κάνουμε, αν δεν έχουμε καρδιά θλιμμένη και πονεμένη, για μάταια κι ανώφελη λογαριάζεται».

«Είναι ντροπή να υπερηφανεύεται ο άνθρωπος για ξένα πράγματα. Κ' η χειρότερη ανοησία είναι το να καυχιέται για κάποια χαρίσματα που έλαβε από τον Θεό. Όσα κατορθώματα έκανες πριν από τη γέννησή σου, γι' αυτά μοναχά να υπερηφανεύεσαι. Γιατί, όσα σου συμβήκανε έπειτα από τη γέννησή σου, σου τα δώρησε ο Θεός, όπως σου δώρησε και τη γέννηση».

«Ευθύτητα είναι απερίεργη διάνοια, καθάριο ήθος, άπλαστα (απερίτεχνα) λόγια, που δεν είναι από πριν μελετημένα».

«Η πονηριά είναι επιστήμη, ή καλύτερα, ασχήμια δαιμονική, που στερήθηκε την αλήθεια, και πού θαρρεί πως κρύβεται από τους άλλους».

«Νά ασκητεύεις και να βρίσκεσαι σε απερίεργη κατάσταση» (Πώς να τα παραδεχθούμε αυτά οι εξ Εσπερίας σοφοί θεολόγοι; Απερίεργη κατάσταση είναι το να μην έχει ο Χριστιανός τη μανία να ερευνά με πονηρή περιέργεια τα της θρησκείας. Ο Θεός με το στόμα του προφήτη Ησαΐα, λέγει: «Εμφανής εγενόμην τοις εμέ μη επερωτώσιν», δηλ. «φανερώνομαι σε όσους δεν με εξετάζουν πονηρά»).

«Δεν αρμόζει σ' εκείνους που βρίσκονται σ' αυτή την κατάσταση της αγιασμένης λύπης και που ζούνε με το δάκρυο, να κάνουνε υψηλά κηρύγματα στην θεολογία. Γιατί αυτά χαλάνε το πένθος, επειδή εκείνοι που διδάσκουνε, κάθονται απάνω σε

καθέδρα. Ενώ η κατάσταση εκείνων που κλαίνε, είναι να κάθονται απάνω στο χώμα, τυλιγμένοι με γιδοτριχα».

«Η πίστη είναι μια σταθερότητα ατράνταχτη κι ασάλευτη, μια κατάσταση της ψυχής αμετατόπιστη, που δεν τη σαλεύει καμιά δύναμη».

«Μην φοβάσαι τίποτα. Οποιος έχει τη μακάρια θλίψη στην καρδιά του, δεν γνωρίζει τι θα πει φόβος ολότελα».

«Όσοι θέλουμε να ελκύσουμε κοντά μας τον Κύριο, ας προσέλθουμε απλά κι άπλαστα κι απονήρευτα, δίχως πολλούς λογισμούς, και δίχως περιέργεια, σαν τους μαθητάδες στον δάσκαλο. Γιατί, επειδή Εκείνος είναι απλός και ίσιος, θέλει κ' οι ψυχές που προσέρχονται σ' Αυτόν, να είναι απλές και ακέραιες. Επειδή δε μπορεί ποτέ να δει κανένας απλότητα, χωρίς να είναι μαζί της η ταπείνωση».

«Όπως εκείνος που κράτα μυρουδικά, φανερώνεται από την ευωδία, χωρίς να το θέλει, έτσι κι όποιος έχει το πνεύμα του Κυρίου, γνωρίζεται από τα λόγια του κι από την ταπείνωσή του».

«Γύρευε με πένθος. Ζήτα με υπακοή. Κρούσε με μακροθυμία. Γιατί, εκείνος που γυρεύει έτσι, αυτός παίρνει, κ' εκείνος που ζητά έτσι, αυτός βρίσκει. Και σ' εκείνον που χτυπά, θ' ανοίξει η πόρτα για να μπει μέσα».

«Η μακάρια απάθεια σηκώνει από τη γη νου πάμφτωχο, κι από την κοπριά των παθών σηκώνει άνθρωπο περιφρονημένον. Κ' η πανύμνητη αγάπη τον αξιώνει να καθίσει με τους άρχοντες Αγγέλους, με τους άρχοντες του λαού του Κυρίου».

*

Από τον **άγιο Ισαάκ του Σύρου** σταχολογούμε τα παρακάτω:

«Αρχή της αληθινής ζωής του ανθρώπου είναι ο φόβος του Θεού. Κι αυτός ο φόβος του Θεού δεν μπορεί να καθίσει σε μια ψυχή που δεν στέκεται στερεά και που πηγαίνει από δω κι από κει. Η αμφιβολία της καρδιάς βάζει την ψυχή σε δειλία. Εν όσω ο πόθος της σάρκας είναι πιο δυνατός μέσα σου, δεν θα μπορέσεις να γίνεις θαρραλέος κι άφοβος».

«Η ταπείνωση μαζεύει την καρδιά. Και σαν ταπεινωθεί ο άνθρωπος, παρευθύς τον περισκεπάζει το έλεος, και τότε αισθάνεται η καρδιά τη θεϊκή βοήθεια».

«Όταν σου δοθεί εξουσία να κατανοήσεις, κατανόησε, και μη θελήσεις να ψάξεις τα μυστήρια, αλλά προσκύνησε και δοξολόγησε, και με σιωπή ευχαρίστησε».

«Το να πικραίνεσαι μέσα στη διάνοιά σου είναι μεγαλύτερη θυσία για τον Θεό, από το να κάνεις έργα κοπιαστικά με το σώμα σου».

«Περισσότερο απ' όλα αγάπησε τη σιωπή, γιατί αυτή σε σιμώνει σε καρπό. Επειδή η γλώσσα είναι αδύνατη για να σου τον εξηγήσει».

«Γνώριζε, πως αν έβγει από σένα φωτιά και κατακάψει άλλους, τις ψυχές που καίονται στη φωτιά που έβγαλες, ο Θεός θα τις ζητήσει από τα χέρια σου». «Η πίστη είναι η αποκάλυψη της σοφίας. Και σαν σκοτισθεί η διάνοια, κρύβεται η πίστη, και μας κυριεύει ο φόβος, και κόβει την ελπίδα μας. Η πίστη που προέρχεται, τάχα, από

τη μάθηση, δεν ελευθερώνει τον άνθρωπο από την υπερηφάνεια κι από την αμφιβολία, αλλά εκείνη που ανατέλλει με την σύννεση κι αυτή η πίστη λέγεται επίγνωση και φανέρωση της αλήθειας».

«Εκείνος που ησυχάζει κ' έλαβε πείρα από την αγαθότητα του Θεού, δεν έχει ανάγκη από αποδείξεις, κι ούτε είναι άρρωστη η ψυχή του από την αρρώστεια της απιστίας, όπως παθαίνουνε εκείνοι που νοιώθουνε μέσα τους την αμφιβολία για την αλήθεια. Γιατί η μαρτυρία, η βεβαίωση της διανοίας του μπορούνε να τον πείσουν περισσότερο από αμέτρητα λόγια, που είναι χωρίς πείρα».

«Ο Χριστιανός πρέπει να είναι σε όλα του τύπος που διδάσκει και ωφελεί εκείνους που τον βλέπουνε, ώστε, βλέποντας τις πολλές αρετές του που λάμπουνε σαν ακτίνες ακόμα κι αυτοί οι εχθροί της αλήθειας, χωρίς να το θέλουνε, να ομολογήσουνε πως στους χριστιανούς υπάρχει σίγουρη ελπίδα σωτηρίας, και να τρέχουνε σ' αυτόν από παντού, σαν να είναι κανένα καταφύγιο. Και μ' αυτόν τον τρόπο να υψωθεί η δόξα της Εκκλησίας καταπάνω στους εχθρούς της, και να παρακινηθούνε πολλοί σε ζήλο να του μοιάζουνε».

«Η κατά Θεόν γνώση είναι βασίλισσα απάνω σε όλες τις επιθυμίες, κ' η καρδιά που τη δέχεται, γεύεται κάποια γλυκύτητα, που δεν τη φτάνουνε όλες μαζί οι χαρές τούτου του κόσμου. Γιατί κανένα πράγμα δεν μοιάζει με την γλυκύτητα της επίγνωσης του Θεού».

«Ο πράος και ταπεινόφρονας είναι πηγή των μυστηρίων εκείνης της καινούργιας κι αθάνατης ζωής».

«Η περηφάνεια δε καταλαβαίνει πως περπατά στο σκοτάδι και δεν γνωρίζει την έννοια της σοφίας. Γιατί, πώς να μπορέσει να τη γνωρίσει, αφού βρίσκεται μέσα στο σκοτάδι; Και γι' αυτό ίσια-ίσια, απ' τον σκοτισμένον λογισμό της, θαρρεί πως βρίσκεται απάνω απ' όλα, ενώ είναι τιποτένια κι ανίκανη να αξιωθεί τη θεία επίγνωση, μη μπορώντας να μάθει τας οδούς του Κυρίου. Κι ο Κύριος κρύβει απ' αυτή το θέλημά του, επειδή δεν θέλησε να πορευτεί στον δρόμο των ταπεινών».

«Να! Ο ουρανός βρίσκεται μέσα σου, αν είσαι καθαρός, και μέσα στον εαυτό σου θα δεις τους Αγγέλους με τη φωτοχυσία τους, και τον Δεσπότη μαζί τους κι από μέσα τους».

«Ο φιλόδοξος κ' εκείνος που καταγίνεται με τις κοσμικές φροντίδες, κι όποιος θέλει να περάσει το δικό του θέλημα, αυτοί είναι σαν να πολεμάνε μέσα στη νύχτα, και ψηλαφάνε το σκοτάδι, βρισκόμενοι έξω από τη χώρα της ζωής και του φωτός. Γιατί, εκείνη τη χώρα θα την κληρονομήσουνε οι αγαθοί και οι ταπεινοί κι όσοι καθάρισανε τις καρδιές τους. Ο άνθρωπος δε μπορεί να δει το κάλλος που βρίσκεται μέσα του, πριν να καταφρονήσει κάθε εμορφιά που βρίσκεται έξω απ' αυτόν και κάθε μάταια γνώση. Εκείνος που νομίζει πως είναι σοφός, θα ξεπέσει από τη σοφία του Θεού».

«Όποιος είναι υποταγμένος στα πάθη, από τα πάθη μιλά κι απ' αυτά κινιέται με πάθος η γλώσσα του. Κι αν μιλά ακόμα και για πνευματικά πράγματα, ωστόσο λαλεί, για να περάσει ο δικός του λόγος. Έναν τέτοιον άνθρωπο, εκείνος που είναι σοφισμένος από τον Θεό, τον καταλαβαίνει μόλις ανοίξει το στόμα του, κι ο καθαρός τον οσμίζεται από την άσχημη μυρουδιά του».

«Όσοι είναι ανακατεμένοι με τις σκέψεις και με τις επιθυμίες του κόσμου, δε μπορούνε ν' αποχτήσουνε καθαρή διάνοια, επειδή ξέρουνε καλά όλα τα καθέκαστα της κακίας».

«Αγάπησε την ταπεινώση σε όλα τα έργα σου, για να γλυτώσεις από τις ακατανόητες παγίδες που βρίσκονται πάντα έξω από τον δρόμο που πορεύονται οι ταπεινόφρονες».

«Πλούτος του Χριστιανού είναι η παρηγοριά που νοιώθει από τη θλίψη, κ' η χαρά που βρίσκει από την πίστη, και που λάμπει στα κρυφά κατάβαθα της διάνοιας».

«Αν σε σφίξει η θελιά της σαρκικής γνώσης, μπορώ να σου πω, πως είναι πιο εύκολο να λυθείς από μια σιδερένια αλυσίδα, παρά απ' αυτή την καταραμένη γνώση».

«Η ψυχή που πορεύεται στον δρόμο τής πίστης, αν ξαναγυρίσει πάλι στους τρόπους τής γνώσης, αμέσως κουτσαίνει η πίστη της και φεύγει απ' αυτή η νοερή δύναμή της».

«Η γνώση είναι ενάντια στην πίστη. Κ' η πίστη, σε όλα είναι λυμένη κ' ελεύθερη από τους νόμους τής γνώσης, αλλά της γνώσης τής σαρκικής, κι όχι της πνευματικής. Γιατί, τούτος είναι ο ορισμός τής γνώσης, πως χωρίς εξέταση και χωρίς έρευνα, δεν έχει εξουσία να κάνει τίποτα, αλλά εξετάζει αν είναι δυνατό εκείνο που βάζει στο νου της και που θέλει. Η πίστη όμως είναι ένα πράγμα που φεύγει μακριά από εκείνον που δεν την πλησιάζει από τον σωστόν δρόμο, ήγουν που την σιμώνει με πονηρή περιέργεια».

«Η γνώση, χωρίς εξέταση δε μπορεί να αποκτηθεί. Κι αυτό είναι η αιτία τής αμφιβολίας που έχει για την αλήθεια. Ενώ η πίστη ζητά να έχει ο άνθρωπος, που θέλει να την αποκτήσει, ένα φρόνημα καθαρό και απλό, μακριά από κάθε πανουργία. Το μέρος που κατοικεί η πίστη είναι μια κατάσταση σαν του παιδιού και μια καρδιά απλή, ενώ η γνώση είναι ενάντια σ' αυτά τα δύο».

«Στη σαρκική γνώση βρίσκεται φυτεμένο το ξύλο της Γνώσεως, που μ' αυτό γνωρίζει κανείς τα καλά και τα πονηρά, κι αυτό ξεριζώνει την αγάπη. Τούτη η γνώση εξετάζει τα σφάλματα των ανθρώπων και τις αιτίες, καθώς και τις αδυναμίες τους, και κάνει τον άνθρωπο να αντιλέγει στον άλλον με πονηρά λόγια και να είναι δολερός με διάφορα μηχανεύματα και με πονηρές πανουργίες, και να φέρνεται με τους τρόπους που υβρίζουνε τον άνθρωπο. Σ' αυτή τη γνώση ριζώνει η περηφάνεια, γιατί έχει την ιδέα πως κάθε καλό πράγμα προέρχεται από τον εαυτό της, κι όχι από τον Θεό! Ενώ η πίστη, τα έργα της λέγει πως τα κάνει ο Θεός, και γι' αυτό δε μπορεί να υπερηφανευτεί. Για τούτο κι ο απόστολος Παύλος είπε, πως «η γνώσις φυσιοί», εννοώντας αυτή τη σαρκική γνώση, που δεν έχει μέσα της την πίστη και την ελπίδα στον Θεό». «Η πνευματική γνώση φανερώνεται κι αποκαλύπτεται στον από μέσα άνθρωπο. Γιατί, κατά τον λόγο του Χριστού, «η βασιλεία των ουρανών εντός ημών εστί», και δεν παρουσιάζεται με κάποιον τύπο, μήτε έρχεται με παρατήρηση. Αλλά φανερώνεται από μέσα από την εικόνα της κρυφής διάνοιας χωρίς αιτία, και δίχως καμιά μελέτη γι' αυτή. Επειδή η διάνοια δεν βρίσκει ύλη σ' αυτή, ώστε να συνεργήσει στο φανέρωμά της».

«Ο άνθρωπος που δεν είναι κολλημένος σε τούτον τον κόσμο, και που φέρνει πάντα

στη διάνοιά του, πως κοντεύει η ώρα που θα φύγει από τούτη τη ζωή, και που μελετά παντοτεινά την άλλη ζωή, αυτός, και υπομονή μεγάλη αποχτά, και καμιά επιθυμία δεν έχει να τον τιμούνε οι άνθρωποι, μήτε να απολάβει τις αναπαύσεις της ζωής. Κι όλη την ώρα η διάνοιά του δροσίζεται από την περιφρόνηση που αισθάνεται για τον κόσμο. Και νοιώθει μεγάλο θάρρος, κι αποχτά δυνατή καρδιά σε κάθε καιρό, για κάθε κίνδυνο και για κάθε φόβο. Μα μήτε κι από τον θάνατο δεν φοβάται, γιατί σε κάθε ώρα προσέχει σ' αυτόν σαν να κοντεύει νά 'ρθει, και τον περιμένει... Κ' η φροντίδα του είναι ριγμένη στον Θεό, με πάσα αδίσταχτη πεποίθηση».

«Το ξύλο της ζωής είναι η αγάπη του Θεού, απ' όπου ξέπεσε ο Αδάμ, και δεν ξανασυναπάντησε τη χαρά. Αλλά δούλευε στην αγκαθερή τη γη, και κοπίαζε. Όσοι στερηθήκανε την αγάπη του Θεού, τρώνε ψωμί με ιδρώτα, στα έργα τους, ακόμα κι αν πορεύονται δίκαια».

«Μη φοβάσαι τον θάνατο. Γιατί ο Θεός, όταν τον αγαπάς αληθινά, σε ανεβάζει απάνω από τον θάνατο».

«Να νομίζεις, πως δεν υπάρχει άλλος απάνω στη γη, παρά μοναχά εσύ κι ο Θεός».

*

Τά παρακάτω θεόπνευστα λόγια είναι ανθολογημένα από τον **άγιο Συμεών του Νέο Θεολόγο**:

«Η πνευματική γνώση μοιάζει μ' ένα σπίτι, που είναι χτισμένο στη μέση της κοσμικής γνώσης, και που μέσα σ' αυτό βρίσκεται, σαν ένα σεντούκι σφαλισμένο, η γνώση των Θείων Γραφών, ο ανεκδιήγητος πλούτος που είναι θησαυρισμένος μέσα στις άγιες Γραφές, ήγουν η θεία χάρις. Αυτόν τον πλούτο δεν είναι δυνατό να τον δούνε όσοι μπαίνουνε στο σπίτι εκείνο, ανίσως και δεν ανοιχθεί σ' αυτούς το κιβώτιο. Αλλά το σεντούκι δεν είναι δυνατό να ανοιχθεί ποτέ με ανθρώπινη σοφία. Για τούτο, όλοι οι άνθρωποι που έχουνε το φρόνημα του κόσμου δεν γνωρίζουνε τον πνευματικό θησαυρό που βρίσκεται μέσα στο σεντούκι της πνευματικής γνώσης. Κι όπως, αν σηκώσει στον ώμο του κανένας εκείνο το κιβώτιο, δε μπορεί να δει τον θησαυρό που βρίσκεται μέσα σ' αυτό, έτσι, κι αν αναγνώσει κι αποστηθίσει όλες της Αγίες Γραφές, δεν δύναται να καταλάβει την χάρη του αγίου Πνεύματος, που είναι κρυμμένη μέσα σ' αυτές».

«Προσκυνώ, πέφτω στα γόνατα και σε ευχαριστώ, Κύριε του παντός και πανάγιε Βασιλεύ, γιατί με ελέησες, εμένα που δεν ήμουν άξιος του ελέους σου, και με δόξασες, και με ετίμησες με την εικόνα σου, όπως θέλησες. Κι όλα τα πάντα τα δημιούργησες με την εικόνα σου, όπως θέλησες. Κι όλα τα πάντα τα δημιούργησες δι' εμένα τον άνθρωπο, που είμαι κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσίν σου, και με κατέστησες βασιλέα επάνω εις όλα τα επίγεια, εις δόξαν τής μεγαλωσύνης και της αγαθότητάς σου. Πού εγνώριζα εγώ ο ταλαίπωρος, πως είσαι τόσο καλός Δεσπότης, ώστε να νοιώσω πόθον για σένα; Πού γνώριζα εγώ πως φανερώνεις τον εαυτό σου σ' εκείνους που έρχονται σε σένα, ακόμα και τον καιρό που ζούνε μέσα σε τούτον τον κόσμο, για

να ζητήσω με πόθον να σε δω; Πού και πώς ήξευρα, εγώ ο δυστυχής, πως λαμβάνουν το Πνεύμα σου το Αγιο όσοι πιστεύουνε σε σένα; Πού ήξευρα εγώ, Δέσποτα, πως εσύ που είσαι αόρατος και αχώρητος, βλέπεσαι και χωρείς μέσα μας; Πού ημπορούσα ποτέ να σκεφθώ πως εσύ, ο Κύριος που έκτισες τα σύμπαντα και που έπλασες τους ανθρώπους, ενώνεσαι μ' αυτούς, και τους κάνεις θεοφόρους και υιούς σου, ώστε να ποθήσω και να ζητήσω να τα λάβω από εσένα; Πού ήξευρα, Κύριε, τέτοιον Θεόν, τέτοιον Δεσπότην, τέτοιον προστάτην, τέτοιον πατέρα και αδελφό και βασιλέα, εσένα που φτώχευες για μένα και που έλαβες δούλου μορφή; Αληθινά, Δέσποτά μου φιλόανθρωπε, τίποτα απ' αυτά δεν εγνώριζα ολότελα. Επειδή, κι αν έτυχε να διαβάσω στις Αγίες Γραφές γι' αυτά, νόμιζα πως ειπωθήκανε για κάποιους άλλους, ή για κάποια άλλα πράγματα, κι όχι γι' αυτά που είδα, κ' ήμουνα αναίσθητος, και δεν ένοιωθα τα γραμμένα, μήτε μπόρεσα ποτέ να καταλάβω την έννοια που είχαν. Επειδή άκουσα από τον απόστολο Παύλο, που έκραζε κ' έλεγε «α οφθαλμός ουκ είδε, και ους ουκ ήκουσε, και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη, α ητοιμάσεν ο Θεός τοις αγαπώσιν αυτόν», και νόμιζα πως είναι αδύνατο να έλθει σε θεωρία (θεωρία είναι η αποκάλυψη των μυστηρίων του Θεού, που γίνεται με τις πνευματικές αισθήσεις) ένας άνθρωπος, που βρίσκεται ακόμα με το σώμα, και θαρρούσα πως μοναχά σ' εκείνον έδειξες αυτά τα θαυμαστά πράγματα, κάνοντάς του χάρη, και δεν ήξευρα, ο ταλαίπωρος, πως αυτό γίνεται από σένα σε όλους που σε αγαπούν. Αλλά, από πού και πώς μπορούσα να γνωρίζω, πως καθένας που πιστεύει σε σένα γίνεται μέλος σου, και πως αστράφτει με την χάρη σου; Ποιός να πιστέψει ένα τέτοιο παράδοξο πράγμα, να γίνει μακάριος, γενόμενος μακάριο μέλος του μακαρίου Θεού; Πού ήξευρα εγώ, πως εσύ γίνεσαι άρτος αθάνατος κι άφθαρτος, αντί της αισθητής τροφής που γευόμαστε, άρτος αχόρταγος σ' εκείνους που σε πεινούν και σε ποθούν, και πηγή αθάνατη σε κείνους που σε διψούν, και φόρεμα λαμπρότατο σ' εκείνους που φορούνε για σένα ταπεινά και φτωχά φορέματα; Άκουσα να τα λένουν αυτά εκείνοι που κηρύττουν το Ευαγγέλιό σου, πλην νόμιζα πως γίνονται, μοναχά στη μέλλουσα ζωή κ' ύστερα από την κοινή ανάσταση, και δεν ήξευρα πως και τώρα γίνονται σε μας, που έχουμε μεγαλύτερη ανάγκη απ' αυτά».

«Εκείνος που είναι τυφλός εις το ένα, ήγουν στον Θεό, είναι τυφλός σε όλα. Κ' εκείνος που βλέπει το ένα, δηλαδή τον Θεό, έχει τη θεωρία των πάντων, και πάλι είναι έξω από τη θεωρία των πάντων, κ' έρχεται μέσα στη θεωρία των πάντων, και βρίσκεται πάλι έξω από την θεωρία των πάντων. Όταν είναι, κατ' αυτόν τον τρόπο, μέσα στο ένα, βλέπει τα πάντα, κι όταν είναι μέσα σε όλα, δεν βλέπει κανένα απ' όλα. Εκείνος που βλέπει το ένα, με το ένα βλέπει και τον εαυτό του κι όλα τα πάντα και όλους τους άλλους, και πάλι, όντας κρυμμένος μέσα στο ένα, δεν βλέπει κανένα απ' όλα».

«Ήθελα να πω κανένα παράδειγμα, που να φανερώνει το νόημα αυτών που είπα παραπάνω, σ' εκείνους που καυχιούνται με αυθάδεια πως ξέρουνε μόνο με την ψεύτικη γνώση, και χωρίς τη χάρη του Αγίου Πνεύματος, που ερευνά τα βάθη και τα μυστήρια του Θεού. Αλλά φοβούμαι τον Κύριο, που μας πρόσταξε να μη δίνουμε τα άγια στους αδιάντροπους, μηδέ να ρίχνουμε τα μαργαριτάρια μπροστά σ' εκείνους

που λογαριάζουνε τα θεία για τιποτένια κι ακάθαρτα, και τα καταπατούνε και τα ατιμάζουνε με τα χαμηλά και γήινα νοήματά τους. Που τον νου τους τον ετύφλωσεν ο Θεός, καθώς λέγει ο προφήτης: «Και εσκοτίσε την καρδίαν των, ίνα βλέποντες μη βλέπωσι, και ακούντες μη συνιώσι». Και δίκαια, επειδή κάνανε τον εαυτό τους ανάξιο με την περηφάνεια και με τις κακές πράξεις, και για τούτο τους άφησε ο Θεός να πορεύονται στο σκοτάδι της απιστίας και της κακίας τους, καθώς λέγει ο Δαβίδ: «Εξαπέστειλεν αυτούς κατά τα επιτηδεύματα της καρδίας αυτών». Γιατί, ενώ έχουν τόσα πολλά παραδείγματα από τους Πατέρας μας (που κάνανε το θέλημα του Θεού με τα έργα και τα βάλανε μπροστά σε μας για να τα μιμηθούμε), δεν θελήσανε να τα στοχασθούνε, μήτε θελήσανε να μιμηθούνε εκείνους τους Πατέρας, αλλά κάνουνε αντίθετα απ' ό,τι κάνανε και διδάξανε εκείνοι. Οι τέτοιοι, λέγω πως όχι μοναχά είναι ανάξιοι να έχουνε τη θεία γνώση, αφού είναι υιοί της απωλείας και της απειθείας, αλλά είναι και υπόδικοι για κάθε τιμωρία και κατάκριση. Επειδή λησμονήσανε να εξετάσουνε τον εαυτό τους, αν βρίσκονται στην πίστη, και περιεργάζονται την πολιτεία των άλλων, και εξετάζουνε ασυλλόγιστα κάποια πράγματα που είναι παραπάνω από τη δύναμή τους, χωρίς να φοβούνται τον Θεόν ολότελα».

*

Από τον **άγιο Γρηγόριο του Σιναΐτη** παίρνουμε τα λίγα τούτα, που διαβάζεις παρακάτω:

«Κανένα πράγμα δεν κάνει την καρδιά και την ψυχή τόσο ταπεινωμένη, όσο το να καταντήσει ο άνθρωπος απλοϊκός με γνώση, και το να σωπαίνει σε όλα» («Απλοϊκός με γνώση», είναι ο Άνθρωπος, που γνωρίζει κάποια μυστήρια που δεν τα υποπτεύονται οι άλλοι, και μπορεί ν' απομείνει ωστόσο, απλός και ταπεινός, σαν να μην γνωρίζει τίποτα).

«Πρέπει να γνωρίζεις, πως ο θεϊκός φόβος δεν έχει τρόμο, (και λέγω τρόμο, όχι αυτόν που έρχεται από τη χαρά, αλλά από την οργή, ήγουν από την τιμωρία κι από το ν' απομείνει κανένας απροστάτευτος). Αλλά έχει κάποια έντρομη αγαλλίαση, που γίνεται με την προσευχή, και βγαίνει από τη σοφία, που λέγεται και αρχή σοφίας».

«Όποιος δεν βλέπει και δεν ακούει και δεν αισθάνεται πνευματικά, είναι πεθαμένος».

*

Από τα λίγα αυτά λόγια των Πατέρων, μ' όλο που είναι σαν μικρά λουλούδια, μαδημένα από το ολάνθιστο δέντρο της Ορθοδοξίας, ωστόσο πόση πνευματική λάμψη βγαίνει και φωτίζει τις ψυχές μ' ένα καθαρό και ιλαρό φως, το φως της αλήθειας που μας έφερε ο Χριστός!

Και συλλογίζεται κανένας, τί κατάρα έχουνε, άραγε, απάνω τους κάποιοι άνθρωποι, και δεν εισχωρεί μέσα στα κατάβαθά τους αυτό το ουράνιο φως, αλλά οι καρδιές τους απομένουνε σαν σκοτεινά σπήλαια, γεμάτα από φρύνους και νυχτερίδες, ήγουν από τα σιχαμερά φαντάσματα της φιλοσοφίας και της κούφιας απάτης;

Φράζονε τ' αυτιά τους για να μην ακούσουνε τα πουλιά του Παραδείσου, και θέλουνε ν' ακούνε τις κουκουβάγιες και τα κοράκια! Δεν είναι σε θέση να νοιώσουνε την αθάνατη πνοή της Ορθοδοξίας, τη λεπτότητα που έχουνε τα νοήματά της, το μυστικό κάλλος της, και θρέφονται με τις χονδροειδείς και πεζές κοινοτοπίες της λεγομένης «θεολογικής επιστήμης», που είναι ξόανο, κανωμένο από τον χωματένιο νου κάποιων στεγνών και πονηρών ανθρώπων.

Ο Χριστός είπε: «Όπου βρίσκεται ο θησαυρός σας, εκεί βρίσκεται κ' η καρδιά σας. Ο λύχνος του σώματος είναι ο οφθαλμός. Αν, λοιπόν, ο οφθαλμός σου είναι απλός, όλο το σώμα σου είναι φωτεινό. Κι αν ο οφθαλμός σου είναι πονηρός, όλο το σώμα σου είναι σκοτεινό».

Ο απλός οφθαλμός είναι η Ορθοδοξία, κι ο πονηρός είναι η Δύση.

(Πηγή: «Ευλογημένο καταφύγιο», Εκδ. ΑΚΡΙΤΑΣ)